

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2023. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.10.9>
УДК 311.2

*О. В. Акімова,
д. е. н., доцент, завідувач кафедри обліку, оподаткування та економічної безпеки, Донбаська державна машинобудівна академія,
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-8098-1790>*

*І. Г. Фадєєва,
д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6978-1621>*

*С. М. Братушка,
к. ф.-м. н., доцент, доцент кафедри кібернетики та інформатики, Сумський національний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3470-2265>*

ВИКОРИСТАННЯ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

*О. Akimova,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Accounting, Taxation and Economic Security,
Donbass State Engineering Academy*

*I. Fadyeyva,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas*

*S. Bratushka,
PhD in Physico-Mathematical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Cybernetics and Informatics, Sumy National Agrarian University*

USE OF STATISTICAL METHODS OF ANALYSIS OF THE FINANCIAL ACTIVITIES OF ENTERPRISES IN CONDITIONS OF UNCERTAINTY

Стаття присвячена аналізу фінансової діяльності підприємств різними статистичними методами. Розглянуто основні завдання та функції фінансової діяльності підприємств. Досліджено джерела поповнення фінансових ресурсів підприємства за рахунок зовнішніх та внутрішніх ресурсів. Проаналізовано динаміку чистого прибутку підприємств, прямих іноземних інвестицій та надання кредитів суб'єктам господарювання методом оцінки статистичних рядів динаміки. Зроблено висновок, що ці показники в період з 2018 року по 2022 рік мають негативну динаміку. Графічним методом статистичного аналізу проілюстровано динаміку досліджених показників. За результатами отриманих даних встановлено, що досліджувані показники зменшаться, підприємства отримають збитки. Методом кореляційного аналізу встановлено залежність між інфляцією, іноземними інвестиціями, наданням кредитів суб'єктам господарювання та прибутком.

Solving the issues of financial organization and the optimal flow of financial resources at enterprises and institutions plays an important role in establishing correct and effective management of the enterprise and institution as a whole. The organization's financial resources are the only type of resources that can be transformed directly and with minimal costs into other types of resources. The article is devoted to the analysis of the financial activity of enterprises using various statistical methods. The main tasks and functions of the financial activity of enterprises are considered. The definition of the concept of "financial activity of the enterprise" in scientific sources was studied. The structure of financial resources is determined by sources of income. The sources of formation of financial resources of the enterprise are own funds, loan funds, financial resources received in the order of redistribution. Sources of replenishment of the company's financial resources at the expense of external and internal resources have been studied. The dynamics of the net profit of enterprises, direct foreign investments and the provision of loans to economic entities were analyzed by the method of evaluating statistical series of dynamics. It was concluded that these indicators in the period from 2018 to 2022 have negative dynamics. Such negative trends worsen the financial activity of enterprises, their competitive position on the capital market is weakened, the capital of enterprises has sharply decreased, the circulation of funds slows down and their reuse for the needs of expanded reproduction is impossible, capital investments in the economy are reduced, the implementation of large projects is slowed down, and the construction of new enterprises is reduced. The graphic method of statistical analysis shows the dynamics of the studied indicators. According to the results of the obtained

data, it was established that the investigated indicators will decrease, the enterprises will receive losses. The correlation analysis method established the relationship between inflation, foreign investments, the granting of loans to business entities, and profit.

Ключові слова: *фінансова діяльність підприємств, статистичні методи, кореляційний метод, фінансовий аналіз рядів динаміки, невизначеність.*

Keywords: *financial activity of enterprises, statistical methods, correlation method, financial analysis of dynamic series, uncertainty.*

Постановка проблеми. Вирішення організаційних аспектів управління фінансами та оптимізація руху фінансових ресурсів на підприємствах є ключовим для правильного та ефективного керівництва підприємством в цілому.

Фінанси підприємства становлять специфічний вид ресурсів, які можуть бути трансформовані в інші форми матеріалу з найменшими витратами, призначеними для виробництва. З огляду на це аналіз фінансової діяльності є пріоритетним в організації виробництва підприємства. Це питання належить до сфери фінансового управління, що дозволяє кожному підприємству ефективно розподіляти ресурси та забезпечувати економічну стабільність навіть в умовах невизначеності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню вивчення фінансової діяльності підприємств присвячено праці таких відомих учених, як Л. В. Дикань [2], О. О. Книшек, Ю. О. Тарасенко [4], О. М. Ковальова, В. В. Кірсанова [5], Ю. В. Лукіна [6], В. Нестеренко, І. Осьмірко, Т. Синиця [9], І. В. Осьмірко [10], Т. В. Погорєлова [11], О. О. Рудаченко, В. О. Єсіна [12], Т. С. Стаднюк [13], В. І. Чобіток, І. С. Зайцева [15] та інших.

Формулювання цілей статті. Метою нашої роботи є аналіз фінансової діяльності підприємств в умовах невизначеності за допомогою статистичних методів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансова діяльність підприємства – це цілеспрямовано здійснюваний процес практичної реалізації

функцій підприємства, пов'язаних із формуванням та використанням його фінансових ресурсів для забезпечення економічного та соціального розвитку. Зазначена діяльність реалізується на всіх рівнях життєвого циклу підприємства з моменту його виникнення, коли формується статутний капітал підприємства в період його створення, до моменту, коли підприємство як суб'єкт самостійного господарювання ліквідують (фінансове забезпечення ліквідаційних процедур). Однією з основних фінансових цілей діяльності підприємства є забезпечення стабільного обігу коштів. Це зумовлює безперервну діяльність підприємства, здійснення всіх необхідних витрат, отримання прибутку, а в підсумку — надходження грошових потоків.

Термін «фінансова діяльність підприємства», незважаючи на ґрунтовні його дослідження, досі залишається предметом наукових дискусій. На сьогодні серед дослідників відсутній однотайний погляд на визначення його сутності (рис. 1).

Терещенко О. О.	• усі заходи, пов'язані з мобілізацією капіталу, його використанням, примноженням (збільшення вартості) та поверненням
Зятковський І. В.	• діяльність суб'єкта господарювання, пов'язана з мобілізацією фінансових ресурсів, необхідних для виконання завдань, які висунув його засновник
П(С)БО, Мартюшева Л. С., Меренкова Л. О.	• діяльність, яка веде до змін розміру і складу власного та позичкового капіталу підприємства (який не є результатом операційної діяльності)

Рис. 1. Дефініція поняття «фінансова діяльність підприємства»

Джерело: складено авторами за [3, 7, 14]

Здійснений аналіз дозволяє дійти висновку, згідно із яким «фінансова діяльність підприємства» – це процес формування, розподілу та мобілізації

фінансових ресурсів для задоволення потреб власника та забезпечення фінансування підприємства.

З огляду на визначення вищенаведеного поняття ми вбачаємо доречним досліджувати можливості поповнення фінансових ресурсів підприємства за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування: інвестування, кредитування, чистого прибутку тощо.

Статистична методологія передбачає формування кількісних показників економічних явищ. При цьому аналізуються показники фінансової діяльності підприємства, виявляються суперечності та недоліки, що підлягають усуненню, визначаються шляхи їх подолання та напрацьовуються відповідні рекомендації. Для своєчасного отримання достовірної економічної інформації за умов невизначеності на підприємствах можна використовувати різні методи статистичного аналізу. Їх застосування дозволяє обґрунтовано відображати хід та результати економічної діяльності на рівні підприємств, підвищувати їх конкурентні можливості. Економічна діяльність часто пов'язана з невизначеністю поведінки технічних систем, сукупності людей, впливу зовнішнього середовища на господарські процеси та їх результати, що узагальнено характеризується категорією ризиків.

Статистичні методи можуть і повинні бути частиною процесу виробництва та прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності. Вони дають можливість систематизувати отриману інформацію, перевірити її якість та достовірність, розкрити тенденції та закономірності розвитку економічних явищ.

Невизначеність існує внаслідок низки причин. Це може бути фактор конкуренції, пандемія, характер процесів економіки, військові дії та інші.

Не применшуючи можливостей інших статистичних методів, Т. В. Погорелова [11] виокремлює такі компоненти статистичного інструментарію, облік та використання яких сприятимуть отриманню корисних та ефективних результатів в умовах невизначеності:

- науково обґрунтована та правильна методологія збору економічних даних, їх аналіз та інтерпретація;
- прийоми кореляційного аналізу, спрямовані на виявлення економічних взаємозв'язків;
- аналіз поточного стану, виявлення тенденцій економічних процесів на основі часових рядів.

Реальний взаємозв'язок економічних явищ та процесів моделюється за допомогою використання відповідних економічних показників. Дослідження зв'язків та залежностей між ними, зрештою, є важливою практичною проблемою, яка може бути вирішена методом кореляційного аналізу.

Одним із завдань кореляційного аналізу є кількісна оцінка взаємозв'язків з урахуванням побудови математичних моделей. Зазначений метод дозволяє замінити експеримент, який в умовах невизначеності здійснити надзвичайно складно дослідженням статистичних даних.

Не можна не погодитися із думкою В. І. Чобіток, І. С. Зайцевої, згідно з якою основною метою фінансової діяльності є безпосередньо процедура фактичного виконання завдань для розподілу грошей підприємства з метою забезпечення оптимального виробництва з мінімальними ризиками. Це означає, що функціонування цього напрямку відбувається на кожному етапі виробництва, від початкового утворення капіталу підприємства до наступної пропозиції продажу товарів та подальшого обслуговування. Одним із важливих завдань фінансової діяльності підприємства є тривалість ефективного обороту ресурсів, забезпечення всіма важливими матеріалами підприємства, процес правильного розподілу витрат та отримання прибутку від господарської діяльності. Заради уникнення помилок та перебоїв в обігу коштів, важливо проаналізувати фінансову діяльність підприємства. Для досягнення цієї мети необхідно сформувати початковий капітал підприємства, правильно та ефективно розподілити його для майбутнього використання, використовуючи прибуток компанії для інвестування у виробництво та накопичення.

Фінансова діяльність підприємства, на думку багатьох науковців [3], [5], [7], спрямована на вирішення таких основних завдань:

- забезпечення поточної операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства достатньою кількістю грошових ресурсів;
- пошук нових резервів збільшення доходів, прибутків та рентабельності підприємства;
- гарантування належного виконання фінансових зобов'язань перед діловими партнерами (постачальниками, підрядниками, банками, страховими та інвестиційними компаніями тощо), бюджетом та цільовими фондами;
- фінансове забезпечення виробничого та соціального розвитку підприємства;
- контроль за ефективним розподілом та цільовим використанням фінансових ресурсів.

Справедливою вбачається думка І. В. Зятковського, Л. І. Зятковської, М. В. Романів [3] та Л. С. Мартюшевої, Л. О. Меренкової [7], згідно з якою функції фінансової діяльності нерозривно пов'язані з утворенням та використанням грошових фондів підприємств за умов їх економічної незалежності та задоволення потреб даної одиниці господарювання на комерційній рівносильній основі. Це пов'язано з отриманням та витрачанням коштів, що відбувається через чотири грошові потоки, які відображають фінансову діяльність підприємства в грошовій формі. Відповідно можна виокремити низку фінансових функцій, які виконує підприємство [складено авторами за 3, 7].

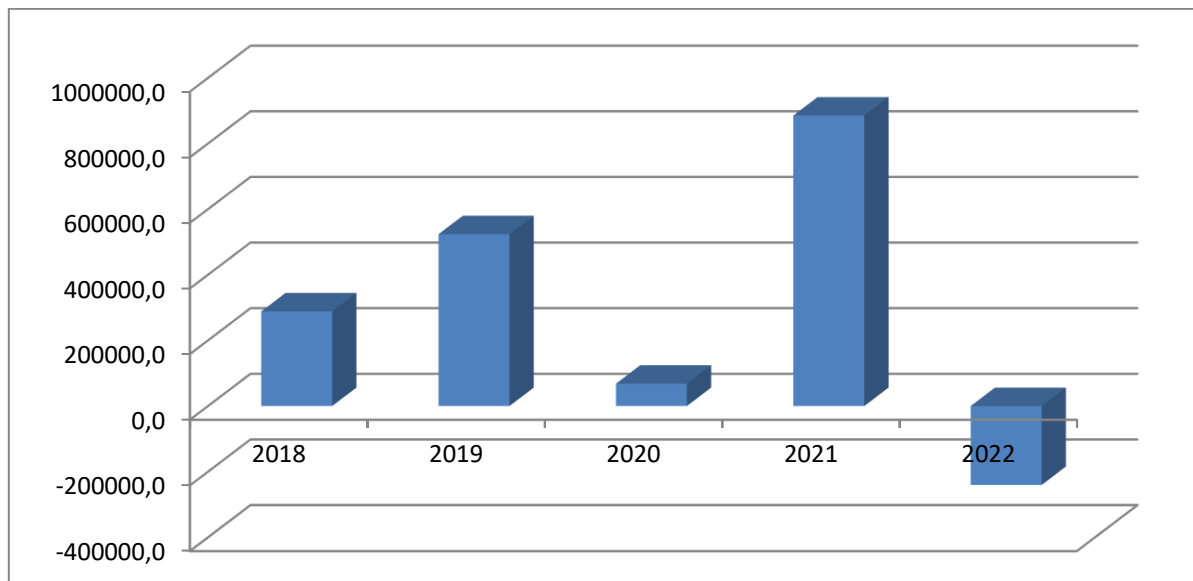
1. Координація грошових потоків підприємства, що передбачає організаційні кроки, спрямовані на забезпечення балансу між грошовими та матеріальними потоками, а також на об'єднання фінансових ресурсів, необхідних для стабільного функціонування та виконання статутних завдань підприємства: вибір організаційно-правової форми, виду, сфери підприємницької діяльності, визначення способів формування статутного

капіталу та залучення додаткових коштів; формування організаційної структури управління фінансами з метою оптимізації грошових потоків; формування облікової політики; податкове планування та ін..

2. Формування капіталу, грошових доходів та фондів для належного забезпечення джерелами розвитку підприємства та досягнення його фінансової стійкості: утворення статутного капіталу; залучення джерел на фондовий ринок з метою розвитку; залучення кредитів, позик та інших видів позикових джерел; акумуляція грошових фондів у результаті реалізації продукції; залучення спеціальних цільових засобів.

3. Використання капіталу, доходів та грошових фондів для забезпечення просування підприємства: оптимізація вкладень; забезпечення податкових та інших обов'язкових платежів до бюджету та позабюджетних фондів; вкладення коштів у найбільш ліквідні активи.

Формування фінансових ресурсів відбувається через два типи джерел: внутрішні та зовнішні. До внутрішніх джерел належить прибуток, який залишається в розпорядженні підприємства та розподіляється відповідно до рішення керівництва з метою оптимального використання та накопичення (рис. 2).

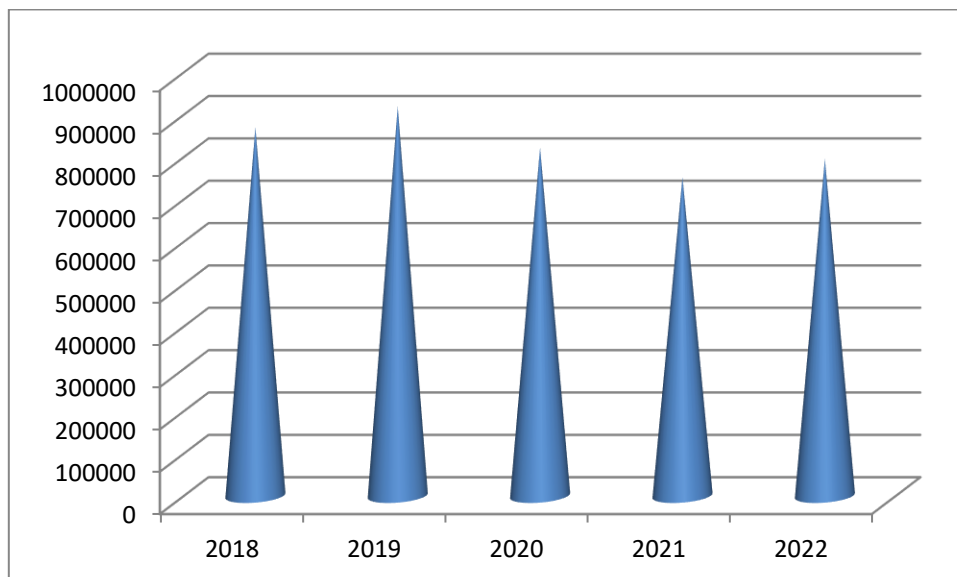

Рис. 2. Динаміка чистого прибутку підприємств, млн грн

Джерело: складено авторами за [1]

У період з 2018 по 2022 рр. обсяг чистого прибутку підприємств України знизився на 528731,3 млн грн. Це означає, що капітал підприємств різко зменшився, послабилися конкурентні позиції фірм на ринку капіталу.

Позичені кошти дозволяють компанії збільшувати дохід, обсяг ділових операцій, збільшити прибутковість власного капіталу, оскільки вважається, що позичені кошти є більш дешевим джерелом порівняно із власними фінансовими ресурсами. До того ж залучення запозичених фінансових ресурсів може дозволити менеджерам підприємств значно збільшити обсяг фінансових ресурсів, тобто підприємства матимуть нові інвестиційні можливості (рис. 3).

Рис. 3. Динаміка наданих кредитів суб'єктам господарювання, млн грн

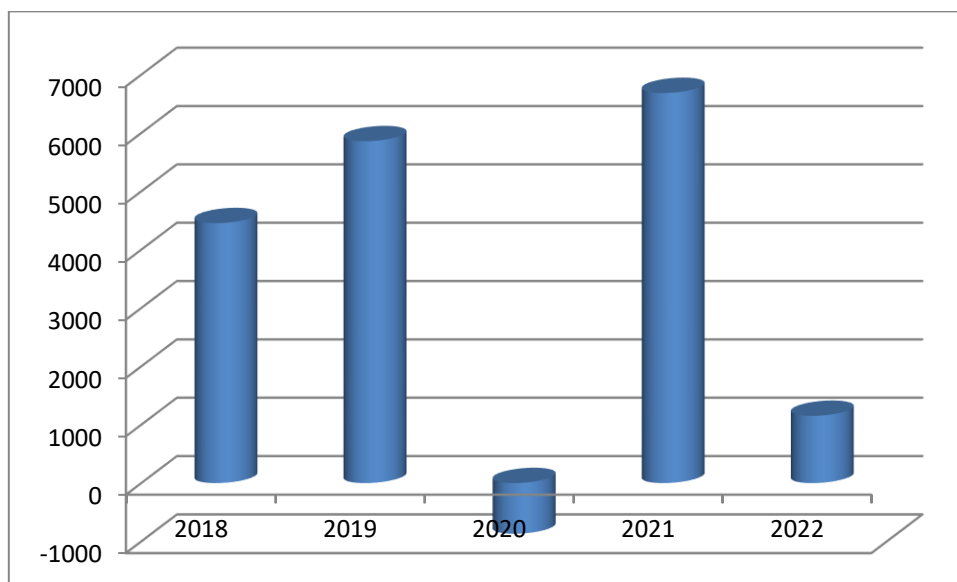
Джерело: складено авторами за [8]

Здійснений аналіз дозволив зробити висновок, згідно з яким обсяги наданих кредитів суб'єктам господарювання зменшились на 8,6 %, що для підприємств означає сповільнення обігу засобів і унеможливорює їх повторне використання на потреби розширеного відтворення.

Обсяг фінансових ресурсів підприємств залежить від обсягу виробництва, його ефективності та визначає можливості їх використання:

- впровадження необхідних капітальних інвестицій (рис. 4);

- збільшення оборотних коштів;
- виконання фінансових зобов'язань;
- інвестиції в цінні папери;
- соціальні потреби, благодійність та спонсорство.

Рис. 4. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну, млн грн

Джерело: складено авторами за [8]

Результати здійсненого дослідження дозволяють дійти висновку, згідно з яким за 2018-2022 рр. обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну зменшились на 74 %, що призводить до скорочення капіталовкладень в економіку, до уповільнення реалізацій великих проєктів, зменшення обсягів будівництва нових підприємств.

Як відомо, підприємства використовують фінансові ресурси під час здійснення виробничої та інвестиційної діяльності. Основними формами цих ресурсів є основні та оборотні активи підприємства. Стан фінансових ресурсів відображається на балансі підприємства.

Варто зауважити, що в економічній літературі відсутня загальна класифікації факторів, що впливають на формування фінансових ресурсів підприємства. Як зазначають Т. С. Стаднюк [13], О. О. Рудаченко В. О. Єсіна [12], І. В. Осьмірко [10], діяльність комерційних організацій залежить від різних

факторів, фінансові ресурси також зазнають впливу багатьох чинників як внутрішнього, так і зовнішнього характеру. До зовнішніх чинників належать економічні, фінансові, соціально-політичні, демографічні, науково-технічні. До внутрішніх чинників – організаційні, виробничі, кадрові, ринково-фінансові.

Вплив зовнішніх факторів зумовлений загальним макроекономічним станом країни і прямо не стосується діяльності організації. Зазвичай зовнішні чинники впливають на фінансові ресурси підприємств опосередковано, через їх вплив на внутрішні фактори.

Серед групи економічних чинників В. Нестеренко, І. Осьмірко, Т. Синиця [9] виокремлюють такі: стан економічного розвитку, темп інфляції, інвестиційний клімат, кон'юнктура ринку, конкуренція, податкова політика, стан розвитку ринку. Фінансові чинники зовнішнього середовища складаються з грошово-кредитної політики, валютної політики та рівня облікової ставки. Соціально-політичні чинники включають соціально-політичну стабільність, рівень зайнятості населення, законодавчу діяльність, регіональну та національну політику, антимонопольну політику, зовнішньоекономічну політику країни. До демографічних чинників належать кількість та структура населення, рівень життя населення та платоспроможний попит. Науково-технічними чинниками є рівень розвитку науки та техніки, динаміка інноваційного процесу, міжнародне науково-технічне співробітництво.

Одним із базових зовнішніх факторів є стадія економічного розвитку країни. Залежно від того, на який стадії розвитку перебуває економіка країни, виокремлюють такі показники, як темпи зростання валового національного продукту, рівень доходів і прибутковості організацій. Так, на кризовій стадії знижується ліквідність та платоспроможність підприємства, що негативно впливає на її фінансову діяльність. До того ж у такий період зростає вплив інфляції на розмір чистого прибутку організації, що призводить до зменшення обсягів фінансових ресурсів організації та сприяє зниженню рівня її фінансової стійкості. Інфляція може зменшити купівельну спроможність портфеля інвестора, навіть якщо він зберігає позитивну прибутковість. Для інвестора ціна

компанії визначається прогнозами прибутку. Інфляція як макроекономічна проблема має значний вплив на формування фінансових ресурсів підприємства через кредитування. Зростає заборгованість підприємства перед банками, що ускладнює отримання кредитів; чим вища інфляція, тим вища ставка рефінансування і тим вища вартість кредиту для клієнтів банку.

Для визначення впливу індексу інфляції на прибуток (X_1), кредити суб'єктам господарювання (X_2) та прямі іноземні інвестиції (X_3) було використано метод кореляційно-регресійного аналізу. У якості результативного фактора виступає показник – індекс споживчих цін – Y . Модель взаємозалежності факторів побудована на базі статистичних даних за 2012-2022 рр. (табл. 1).

Таблиця 1. Параметри економетричної моделі залежності прибутку, кредитів суб'єктам господарювання, прямих іноземних інвестицій від індексу інфляції

Змінна	Рівняння регресії	R^2	F		t	
			роз.	таб.	роз.	таб.
Прибуток, млн грн	$y = -19452x + 2E+06$	0,52	9,7	5,1	-3,1	1,8
Кредити суб'єктам господарювання, млрд. грн	$y = 7,0255x - 123,09$	0,51	9,4	5,1	3	1,8
Прямі іноземні інвестиції, млн дол	$y = -156,63x + 21149$	0,51	9,3	5,1	-3	1,8

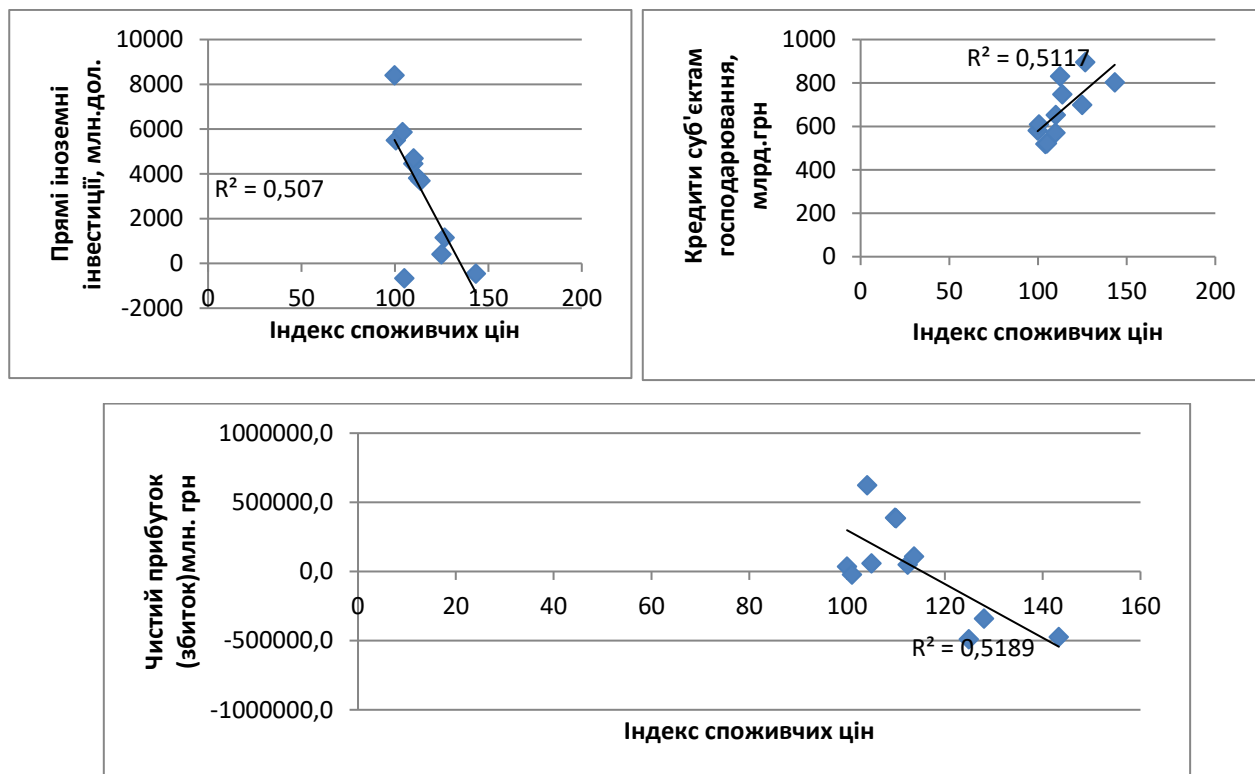
Джерело: систематизовано авторами на основі [8]

де R^2 - коефіцієнт детермінації; F роз – критерій Фішера розрахунковий; F таб - критерій Фішера табличний; t роз - тест Стьюдента розрахунковий; t таб - тест Стьюдента табличний; Y – індекс інфляції

За результатами розрахунків критерію Стьюдента можемо зробити висновок, що коефіцієнт кореляції між індексом споживчих цін та кредитами суб'єктам господарювання статистично значимий. Проте коефіцієнт кореляції між індексом споживчих цін, прибутком та прямими іноземними інвестиціями статистично не значимий. За розрахунками критерію Фішера можна сказати, що відносна міра зв'язків між індексом інфляції, прямими іноземними інвестиціями, кредитами суб'єктам господарювання статистично та прибутком

статистично значимі і включені у регресію фактори достатньо пояснюють стохастичну залежність показниками.

За результатами попереднього дослідження побудовано графіки кореляційної залежності між досліджуваними показниками (рис. 5).

Рис. 5. Кореляційна залежність між індексом споживчих цін та джерелами формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: складено авторами за [8]

Використовуючи метод кореляційного аналізу, ми визначили залежність між рівнем інфляції та чистим прибутком ($R^2 = 0,52$): чим вищою є інфляція, тим менший обсяг прибутку отримає підприємство. Прослідковується пряма залежність між індексом споживчих цін та кредитами, наданими суб'єктам господарювання ($R^2 = 0,51$): чим вищий індекс інфляції, тим вища вартість кредиту для підприємства. Між ризиком знецінення грошових коштів та прямими іноземними інвестиціями ($R^2 = 0,51$) існує прямий зв'язок: чим більше знецінюються грошові кошти, тим менше інвестицій буде вкладено в діяльність підприємства. Прослідковується не досить тісний зв'язок між показниками, але коефіцієнти детермінації, за попередніми розрахунками, статистично значимі.

Висновок. Таким чином, фінансова діяльність підприємства є комплексним поняттям, характеристики якого ґрунтуються на оцінці капітальних інвестицій в Україну, кредитування підприємств, чистого прибутку та інших факторів.

Використовуючи статистичні методи, як частину процесу виробництва та прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності, можемо зробити висновок, що за досліджуваний період (2018 - 2022 рр.) спостерігається зменшення обсягів поповнення фінансових ресурсів підприємства як за рахунок зовнішніх, так і внутрішніх джерел. Зокрема, зменшились капітальні інвестиції, кредитування суб'єктів господарювання, чистий прибуток підприємств. Застосування кореляційного методу дозволяє стверджувати, що на негативну динаміку досліджуваних показників впливає зростаючий рівень інфляції.

Література

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.09.2023).
2. Дикань Л. В. Стратегічне управління фінансовими ресурсами промислового підприємства. *Фінанси України*. № 3 2015, С. 12-18.
3. Зятковський І. В., Зятковська Л. І., Романів М. В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посіб. *Чернівці: Золоті литаври*. 2007, 274 с.
4. Книшек О. О., Тарасенко Ю. О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. *Економічний простір*. №. 139 2018, С. 171-181.
5. Ковальова О. М., Кірсанова В. В. Сучасні форми фінансування діяльності підприємств. *Інноваційна економіка : теоретичні та практичні аспекти : монографія / за ред. К. В. Ковтуненко. Херсон: Грінь Д. С.. Вип. 2* 2017, С. 318–343
6. Лукіна Ю. В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства. *Фінанси України*. № 3 2016, С. 113-118.

7. Мартюшева Л. С., Меренкова Л. О. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навч. посіб. *Харків: ХНЕУ*. 2008, 218 с.
8. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/> (дата звернення: 20.09.2023).
9. Нестеренко В., Осьмірко І., Синиця Т. Актуальні аспекти аналізу фінансово-економічної діяльності підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. № 26 2021, С.79-89. URL: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/236354> (дата звернення: 20.09.2023).
10. Осьмірко І. В. Фінансово-економічна діяльність підприємства: напрямки підвищення ефективності, аналіз та облік. Stages of Formation and Development of the Economy of Independent Ukraine: Collective monograph / [Ed. Yu. Pasichnyk]. Nuremberg: Verlag SWG imex GmbH. 2021, С. 373–382.
11. Погорелова Т. В. Статистичний аналіз фінансової діяльності підприємств. Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. *Одеса: ОНЕУ*. Випуск 4, Частина II 2018, С. 13–18.
12. Рудаченко О. О., Єсіна В. О. Теоретичні основи дослідження фінансово-господарської діяльності підприємств житлово-комунального господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. Вип. 21. Ч. 2. 2018. С. 78–80. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/21_2_2018ua/17.pdf (дата звернення: 20.09.2023).
13. Стаднюк Т.С. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. № 1 2016, С. 127- 132.
14. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / О. О. Терещенко, Я. І. Невмержицький, А. П. Куліш та ін.; за заг. ред. О. О. Терещенка. Київ: КНЕУ. 2006, 312 с.
15. Чобіток В. І., Зайцева І. С. Управління фінансовою діяльністю підприємства: теоретичні аспекти. *Стратегічні орієнтири розвитку національної економіки*. № 14 2013, С. 303-310.

References

1. State Statistics Service of Ukraine (2023), available at: <http://ukrstat.gov.ua/> (Accessed 20.09.2023).
2. Dykan, L.V. (2015), “Strategic management of financial resources of an industrial enterprise”, *Finansy Ukrainy*, vol. 3, pp. 12-18.
3. Zyatkovskyy, I.V., Zyatkovska, L. I. and Romaniv, M. V. (2007), *Finansova diial'nist' sub'iektiv hospodariuvannia* [Financial activities of business entities], Zoloti lytavry, Chernivtsi, Ukraine.
4. Knyshek, O.O. and Tarasenko, Yu.O. (2018), “Financial analysis of enterprise activity in conditions of economic instability”, *Ekonomichnyi prostir*, vol. 139, pp. 171-181.
5. Kovalova, O.M. and Kirsanova, V.V. (2017), “Modern forms of financing the activities of enterprises”, *Innovatsiina ekonomika: teoretychni ta praktychni aspekty* [Innovative economy: theoretical and practical aspects], *HrinD. S., Kherson*, Ukraine, vol. 2. pp. 318–343.
6. Lukina, Yu.V. (2016), “Formation and implementation of the company's financial management strategy”, *Finansy Ukrainy*, vol. 3, pp. 113-118.
7. Martyusheva, L.S. and Merenkova, L.O. (2008), *Finansova diial'nist' sub'iektiv pidpryemnytstva* [Financial activity of business Entities], *KHNEU*, Kharkiv, Ukraine.
8. Minfin (2023), available at: <https://minfin.com.ua/> (Accessed 20.09.2023).
9. Nesterenko, V., Osmirko, I. and Synytsia, T. (2021), “Current aspects of the analysis of the financial and economic activity of the enterprise”, available at: <http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/236354> (Accessed 20.09.2023).
10. Osmirko, I.V. (2021), “Financial and economic activity of the enterprise: areas of efficiency improvement, analysis and accounting”, Stages of Formation and Development of the Economy of Independent Ukraine: Collective monograph, *Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg*, pp. 373–382.

11. Pohorielova, T.V. (2018), "Statistical analysis of financial activities of enterprises", *Statistics - a tool of socio-economic research: a collection of scientific student works: zbirnyk naukovykh studentskykh prats*. ONEU, vol. 4, no. II, pp. 13–18.
12. Rudachenko, O.O. and Yesina, V.O. (2018), "Theoretical foundations of the study of financial and economic activity of housing and communal enterprises", available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/21_2_2018ua/17.pdf (Accessed 20.09.2023).
13. Stadniuk, T.S. (2016), "Peculiarities of the methodology for analyzing the financial results of enterprises", *Ekonomichnyi chasopys Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, vol. 1, pp. 127- 132.
14. Tereshchenko, O. O., Nevmerzhytskyi, Ya.I., Kulish, A.P. et al. (2006). *Finansova diialnist subiektiv hospodariuvannia* [Financial activity of business entities], KNEU, Kyiv, Ukraine.
15. Chobitok, V.I., Zaitseva, I.S. (2013), "Management of financial activity of the enterprise: theoretical aspects", *Stratehichni oriientyry rozvytku natsionalnoi ekonomiky*, vol. 14, pp. 303-310.

Стаття надійшла до редакції 15.10.2023 р.